

Розумний О. М.

здобувач освіти ступеня доктор філософії, кафедри економічної
кібернетики та інформатики
Західноукраїнський національний університет

Алієв Е.Ш.

здобувач освіти ступеня доктор філософії, кафедри економічної
кібернетики та інформатики
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ АУДИТУ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Сучасна економіка стрімко змінюється під впливом цифровізації та розвитку високих технологій, що значною мірою трансформує діяльність підприємств у сфері виробництва, послуг та наукових досліджень. Високотехнологічні компанії характеризуються складними виробничими процесами, значними обсягами інтелектуальної власності та інноваційними продуктами, що робить управління фінансовими та операційними ризиками особливо актуальним. У цьому контексті аудит виступає не лише засобом перевірки достовірності фінансової інформації, а й інструментом стратегічного контролю, який забезпечує прозорість та ефективність управлінських рішень.

Інформаційні технології відіграють вирішальну роль у підвищенні ефективності аудиту високотехнологічних підприємств. Використання сучасних цифрових платформ, аналітичного програмного забезпечення та автоматизованих систем обробки даних дозволяє аудиторам обробляти великі обсяги інформації, швидко виявляти аномалії та ризикові операції, а також

оцінювати ефективність внутрішніх контролів у реальному часі [1-4]. Завдяки інтеграції інформаційних технологій аудит стає більш гнучким, оперативним і точним, що особливо важливо для компаній, діяльність яких пов'язана з високою динамікою ринку та значними технологічними ризиками.

Таким чином, впровадження інформаційних технологій у практику аудиту високотехнологічних підприємств не лише оптимізує процес перевірки, але й перетворює аудит на стратегічний інструмент управління ризиками, сприяє підвищенню прозорості діяльності та забезпечує конкурентоспроможність компаній на глобальному ринку.

У цьому контексті інтеграція інформаційних технологій (ІТ) у аудиторські процеси є стратегічно важливою, оскільки вона дозволяє оптимізувати обробку великих обсягів даних, автоматизувати рутинні процедури та підвищити якість аналізу фінансових та операційних показників.

Так інформаційні технології забезпечують автоматизацію рутинних операцій, таких як перевірка первинних документів, узгодження транзакцій і формування проміжної звітності. Це дозволяє аудиторам зосереджуватися на більш складних аналітичних завданнях, зменшуючи вплив людського фактора і підвищуючи точність перевірок. Автоматизовані системи також скорочують час на виконання аудиторських процедур і знижують ризик пропуску важливої інформації.

Високотехнологічні підприємства часто оперують великими обсягами фінансової, операційної та ринкової інформації. Використання ІТ-рішень для аналізу великих даних дозволяє аудиторам ефективно інтегрувати дані з різних джерел, виявляти закономірності та аномалії, а також прогнозувати потенційні ризики. Системи аналітики дозволяють формувати інтерактивні дашборди та звіти, які підвищують наочність фінансових показників і забезпечують оперативне прийняття управлінських рішень [2].

Зауважимо, що ІТ-технології дають змогу застосовувати алгоритми штучного інтелекту для автоматичного виявлення аномалій у фінансових

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

потоках, прогнозування фінансових результатів та оцінки ефективності внутрішніх контролів. Машинне навчання дозволяє системам «навчатися» на історичних даних і підвищувати точність виявлення нетипових операцій, що особливо важливо для високотехнологічних підприємств з високим рівнем інноваційної активності.

При цьому, інформаційні технології забезпечують аудиторам можливість контролювати дотримання внутрішніх політик та законодавчих вимог у режимі реального часу. Це дозволяє своєчасно виявляти порушення, оцінювати ризики та формувати рекомендації щодо їх мінімізації. Впровадження ІТ-систем підвищує рівень прозорості фінансової та операційної діяльності підприємства, що зміцнює довіру інвесторів, партнерів і регуляторних органів. Сучасні інформаційні технології перетворюють аудит з контрольної процедури на інструмент стратегічного управління. Завдяки ІТ, аудитори можуть не лише оцінювати минулі операції, а й прогнозувати фінансові результати, моделювати ризикові сценарії та надавати керівництву рекомендації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [4]. Це робить аудит високотехнологічних підприємств більш ефективним, гнучким і адаптивним до змін ринкового середовища.

Незважаючи на численні переваги, інтеграція ІТ у аудит високотехнологічних підприємств пов'язана з рядом викликів: необхідністю висококваліфікованих фахівців, складністю оцінки даних у реальному часі, потребою у забезпеченні кібербезпеки та сумісності систем. Водночас розвиток цифрових технологій, включно з аналітикою даних, хмарними платформами та інструментами штучного інтелекту, створює нові можливості для підвищення ефективності та якості аудиторських процесів.

Таким чином, аналіз впливу інформаційних технологій на аудит високотехнологічних підприємств демонструє, що ІТ стають невід'ємною складовою сучасного аудиторського процесу. Їх застосування забезпечує автоматизацію рутинних процедур, зменшує вплив людського фактора,

підвищує точність обліку та швидкість обробки великих обсягів фінансових і операційних даних. Аналітичні системи та інструменти для роботи з великими даними дозволяють аудиторам виявляти аномалії, оцінювати ефективність внутрішніх контролів і прогнозувати ризики, що сприяє своєчасному прийняттю управлінських рішень.

Інтеграція алгоритмів штучного інтелекту та машинного навчання перетворює аудит на проактивний інструмент управління ризиками, здатний передбачати потенційні загрози та моделювати наслідки стратегічних рішень. Крім того, використання ІТ підвищує прозорість фінансової діяльності, забезпечує відповідність законодавчим і корпоративним стандартам, а також зміцнює довіру інвесторів та партнерів.

Список використаних джерел

1. Desyatnyuk, O., Krysovatyu, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024). Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, 69(Special Issue): 261-268, <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>
2. Krysovatyu, A., Desyatnyuk, O., & Ptashchenko, O. (2024). Digital Innovations and their Ramifications for Financial and State Security. *African Journal Of Applied Research*, 10(1), 431–441. <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.713>
3. *Аудит в умовах сталого розвитку*: колективна монографія / за заг. ред. проф. О. А. Петрик / О. А. Петрик, Н. В. Гойло, І. І. Матієнко-Зубенко, І. О. Мариніч, Ю. Б. Слободяник ін. Київ : КНЕУ, 2021. 231 с.
4. Пуцентейло П. Р., Довбуш А. В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2021. № 3–4 (87). С. 140–151. DOI: <https://doi.org/10.37332/23091533.2021.3-4>.